

ВАТАН ҲИМОЯСИ – МУҚАДДАС БУРЧ

Нажимитдинов Музаффар Камолитдинович

Пулатов Баходир Раупович

Халилов Исломжон Дилшодбек угли

Фаргона давлат университети Ҳарбий таълим факултети

АННОТАЦИЯ

Мазкур тадқиқот жараёнида ёшларни ватан олдидаги бурчи, вазифаси ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг асосий хусусиятлари ҳақида мулоҳазалар ёритилди. Ҳар бир инсонни ватанга бўлган муҳаббатини миллий қадрият ва миллий ўзлик тамойили асосида онгига сингдириш асосий мақсадларимиздан биридир.

Калит сўзлар: Ватан ҳимояси, Ватан, Тугилган жой, ватансизлик, бурч, масъулят, эъозлаш.

АННОТАЦИЯ

В ходе данного исследования были выделены основные особенности воспитания молодежи в духе патриотизма, долга и патриотизма. Одна из наших главных целей – привить каждому человеку любовь к Родине на основе принципа национальных ценностей и национального самосознания.

Ключевые слова: Защита Отечества, Родина, Родина, безгражданство, долг, ответственность, честь.

*Миллатим насли башардур, Ватаним – куррайи арз,
Иккисин хизмати фарздур, иккисидин эсон қарз!*

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий.

КИРИШ

Она Ватан! Нима учун Ватанни она сўзи билан ёнма-ён ишлатамиз? Чунки, Ватан ҳам онамиз сингари азиз, меҳрибон ва қадрлидир. Инсон дунёга келмасидан аввал онанинг вужудида улғайса, дунёга келганидан кейин эса энди Она Ватанда униб ўсади.

Кишининг туғилганда киндик қони тўкилган ер унинг Ватани ҳисобланилади. Мана шу Ватанини асраб-ардоқлаш, ҳимоя қилиш ҳар бир инсоннинг муқаддас бурчидир. Ахир доноларимиз бекорга айтишмаганку:

Бу дунёда шундай бир илоҳий калом борки, уни тилга олган ҳар бир кишининг қалбида олам-олам ғурур, ифтихор, фахрланиш ҳисси жўш уради.

Бу Ватан сўзидир. Бу калом ўз замирида қанчадан қанча маънони мужассам этган. Ватан бизнинг туғилиб ўсган тупроғимиз, илк қадам қўйган остонамиз,

муқаддас саждагоҳимиздир. Уни жондан-да ортиқ севиш, ардоқлаш, уни хавф-хатарлардан ҳимоя қилиш шу Ватанда яшаётган ҳар бир инсоннинг бурчидир. Бу дунёда Ватандан ортиқ мўтабар жой йўқ. Инсон ўз онасини қанчалар ҳурмат қилиб, севса, ўз ватанини ҳам шунчалар ардоқлаши зарур. Чунки меҳрибон онамиз бизни гўдакликдан оқ ювиб, оқ тараб вояга етказади. Ватанимиз ҳам бизни ўзининг қайноқ кучоғида улғайтиради. Шунинг учун ҳам биз Ватан сўзини дунёдаги энг муқаддас зот номи билан тилга оламиз, уни Она Ватан, дея ардоқлаймиз. Ватанимиз Аллоҳ томонидан бизларга берилган энг улуғ неъматдир

Туғилган ердан кўнгил узилмас, Юрт кўриганнинг юрти бузилмас.

Юртда ватанни севадиган, ардоқлайдиган ва ҳимоя қиладиган мардлар бор экан шу юрт доимо юксалаверади, гуллайверади. Ҳар бир эл, ҳар бир миллат учун ўзининг туғилиб ўсган ватанидан ардоқлироқ маскан бўлмаса керак. Расулуллоҳ (с.а.в.) Мадинаи мунавварага ҳижрат қилиб кетаётганларида Маккаи мукаррама томонга юзланиб: «Агар қавмим мени Маккадан чиқиб кетишга мажбур қилмаганида, ҳечам ўз ихтиёрим билан уни ташлаб кетмаган бўлар эдим», - деган эканлар.

МУҲОКАМА ВА НАТИЖАЛАР

Демак, она ватанини севиш, ундаги бор нарсаларни ардоқлаш ва соғиниб яшашлик инсоният фитратида мавжуд бўлган нозик ҳис-туйғудир. Қаерга бормасин киши ўз ватанини барибир қумсайверади. Чунки, инсон дунё юзини кўргач биринчи бўлиб ватанидаги ҳаводан нафас ола бошлайди, ватанидаги тупроқда илк қадамларини қўйиб юришни ўрганади, дунёни танишни шу ватанни англашдан бошлайди. Илк киндик қони тўкилган, дастлабки қадамларини қўйган тупроқни ҳимоя қилишлик барчамизнинг Ватан олдидаги муқаддас инсонийлик бурчимиз ҳамдир.

Ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, маънавий етук авлодни камолга етказиш бугун ҳар биримизнинг муқаддас бурчимизга айланди. Бу борада Тошкент ҳарбий округ қўмондонлиги тасарруфидаги барча бўлинма ва қисмларда манзилли Дастур асосида иш олиб борилмоқда. Жумладан, Қибрай, Бўстонлик, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ ҳамда Паркент туманларда жойлашган ҳарбий қисм ва муассасалар, туман ва шаҳар ҳокимликлари, муҳофаа ишлари бўлимлари, Тошкент вилояти Ёшлар агентлиги, туман ва шаҳар Ёшлар иттифоқининг етакчилари билан ҳамкорликда “Ватанпарварлик” ойлиги доирасида кенг қамровли тадбирлар ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Тошкент ҳарбий округ қўмондонлиги ташаббуси билан бошланган маънавий-маърифий ишлар кўлами кун сайин кенгаймоқда. Бундай тадбирлардан бири Чирчиқ Олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти билан ҳамкорликда ўтказилди. Чирчиқ шаҳридаги 26-сонли умумий ўрта та'лим мактаби ўқувчи ёшлари фаол иштирок этган жараёнда ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, Қуролли Кучларимизда олиб борилаётган ислохотлар ва ҳарбий хизматчилар учун яратилаётган шарт-шароитлар билан яқиндан таништириш бош мақсад қилиб белгиланди. “Ёр йигитнинг эр йигитга айтган гапи та'сирли бўлади” шиори остида ҳарбий хизматчиларнинг қўл жанги бўйича кўргазмали чиқишлари ҳамда қурол-аслаҳа ва техникалар намойиши ўқувчи ёшларда Ватан ҳимоясига бўлган севги ва садоқат туйғуларини ортишида муҳим омил бўлди.

Она Ватанимиз Яратган томонидан бизларга инъом этилган илоҳий неъматдир. Ватан инсоннинг киндик қони тўкилган хонадон тупроғидан бошланади. Шу боис, инсон илк бор нафас олиб, улғайиб вояга етган она заминга меҳр-муҳаббат ва садоқатда бўлиши, унинг ҳар бир ҳовуч муқаддас тупроғини кўзларига тўтиёдек суртиши, унга нисбатан бир умр фарзандлик ҳисси билан яшаши унинг учун ҳам фарз, ҳам қарзидир. Уни кўз қорачиғидай асраб-авайлаш, ҳимоя қилиш нафақат, Ватан ҳимоячиларининг, балки шу ўлкада истиқомат қилаётган ҳар бир инсоннинг бурчидир. Инсон бу дунёга келар экан, ўзига берилган неъматларнинг қадрига етиб, шукр қилиб яшаши керак. Жонажон диёримизни ҳам асраб-авайлаш бизга аجدодларимиздан қолган муқаддас ва шарафли вазифадир. Тарихга назар солсак, боболаримиз ҳам Ватан учун ўз жонларини фидо қилганлар, унинг ҳурлиги, тинчлиги йўлида курашганлар. Жалолиддин Мангуберди, Темур Маликлар она юртини мўғул босқинчиларидан ҳимоя қилиш учун ўз ҳаётини қурбон қилган бўлсалар, Соҳибқирон Амир Темур Ватаннинг фаровонлиги, ободлиги, тинчлиги йўлида улкан ишларни амалга оширган. Маҳмудхўжа Бехбудий, Абдурауф Фитрат, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Абдулла Авланий, Мунавварқори сингари боболаримиз миллатнинг эртаси, Ватаннинг озодлиги, тарққиёти йўлида шаҳид бўлганлар. Биз она юртимизни ҳимоя қилишни, уни асрашни шу инсонларнинг фаолиятларидан ўрганишимиз лозим. Бу улуғ зотларнинг ибратли ҳаёти бугунги кун ёшлари учун ўрнақдир. Бугунги кун ёшлари ҳам она юрт ҳимояси учун ҳар доим тайёр турмоқлари лозим. Истиқлол йилларида жадал ривожланаётган Ўзбекистонимиз тинчлиги ва фаровонлиги биз, келажак эгалари бўлган ёшларнинг қўлидадир. Мамлакатимиз Президенти Шавкат Мирзиёев ташаббуслари билан қабул қилинган “Ўзбекистон

Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси”нинг бешинчи бандида ҳам хавфсизлик масаласи ўз ифодасини топган.

Ҳозирги ёшлар ўз аجدодларига муносиб равишда мамлакат хавфсизлиги, тинчлиги йўлида хизмат қилиши зарур. Ҳар йили мамлакатимиз миқёсида кенг нишонланадиган 14- январ “Ватан ҳимоячилари” куни бугунги осуда кунларимизнинг қадрига етиш, ҳар бир фуқаронинг кўнглида она юртга бўлган меҳр-муҳаббатни кучайтиришга қаратилган қутлуғ байрамдир. Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримов ўзларининг “Миллий армиямиз – мустақиллигимизнинг, тинч ва осойишта ҳаётимизнинг мустаҳкам кафолатидир” асарларида: “Ватан ҳимоячилари кунини фақат ҳарбий хизматчилар эмас, айтили вақтда армия сафларида ўз бурчини ўтаб қайтган ватандошларимиз ва эртага хизматга борадиган минг-минглаб навқирон фарзандларимизнинг қутлуғ байрами деб қабул қилишимиз, уни энг улуғ ва энг азиз байрам – Мустақиллик байрами сингари юксак даражада нишонлашимиз лозим”,-деган эдилар. Боболаримиз бизга шундай Ватанни мерос қолдирганлар. Улар бугунги кун каби дориломон кунларни орзу қилганлар. Не бахтки, биз шундай кунларда яшайпмиз, ҳаёт кечиряпмиз. Шунинг учун ҳам ҳар бир фуқаро ўз диёрини, туғилиб ўсган она тупроғини ҳимоя қилмоғи даркор. Бу аждодларимиздан биз авлодларга мерос бўлиб қолган шарафли бурчдир!

Буюк адиб Ғафур Ғулом ўзининг “Йигитларга” дея номланган шеърда шундай сатрларни келтиради:

“Йигитлар халқларнинг мактови, кўрки,
Наслнинг жавҳари, давлат таянчи.
Юртнинг ободлиги, тўйлар сабаби,
Елнинг гуркираши, файзи, қувончи,
Йигит омон бўлса, хавф-у хатар йўқ!”

Дарҳақиқат, йигитлар юртнинг, миллатнинг таянчи, ҳимоячиси ҳисобланади. Ватанни чин дилдан севадиган, ардоқлайдиган, юрагида Ватанга бўлган муҳаббат ҳисси жўш уриб турадиган йигитларгина Ватаннинг ҳақиқий ҳимоячиси деган шарафли номга муносибдир. Улар ўз юрти олдидаги йигитлик бурчини ўташ учун сидқидилдан хизмат қиладилар. Кун-у тун Ватанимиз сарҳадларида сергак туриб уни кўриқлайдилар. Бугунги кунда ҳам ўз юртининг тинчлиги йўлида фидо бўлган жасур, мард аскарлар бисёр. Улар ўзларининг йигитлик бурчини бажариш йўлида ҳалок бўлаганлар. Шундай жасур аскарлардан бири бахмаллик қаҳрамон Ботир Валиевдир. У Қирғизистондан Ўзбекистон чегарасини ноқонуний тарзда бузиб ўтмоқчи бўлган жинойтчиларга қарши курашиш чоғида ҳалок бўлган эди.

Ботир Валиев ва у каби мард аскарларнинг фидойиликлари ҳеч қачон унутилмайди. Зеро, Ватан ҳимояси йўлида жон берганлар халқнинг, миллатнинг хотирасида мангу яшайди!

Биз навқирон авлод баркамол, етук бўлиб вояга етсак, ўзимизда ор-номус, миллий ғурурни изчил шакллантириб борсак, Ватанимиз шунчалик қудратли давлатга айланади. Ватанни, халқимиз тинчлиги ва осойишталигини ишончли ҳимоя қилиш, ватанпарвар бўлиш, содиқлик, фидойилик туйғуларини ҳис этиб яшаш жаннатмакон Ўзбекистонимизда яшаётган ҳар бир инсоннинг шарафли бурчидир!

REFERENCES

1. “Ватанни ҳимоя қилиш – муқаддас бурч” Ҳарбий нашриёти, 2000 й
2. Ибрагимов А.И., Султонов Х.Х. “Ватан туйғуси” Т. 1996 й. Ўзбекистон Республикаси ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш концепсияси.
3. Jurayev, S. S. O. (2021). Abu Ali ibn Sinoning falsafiy qarashlarida baxt-saodat masalasi. *Academic research in educational sciences*, 2(Special Issue 1), 395-401.
4. Jurayev, S. S. O. G. L. (2022). ABU ALI IBN SINONING INSON VA UNING MA’NAVIY KAMOLOT MASALASIGA MUNOSABATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 23), 902-908.